

**MATERIJAL ZA TEMATSKU SJEDNICU EKONOMSKO-SOCIJALNOG VIJEĆA ZA TERITORIJU
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

Udruženje poslodavaca FBiH realizuje projekat „Poslovanje bez korupcije“. Projekat je finansiran od strane Američke vlade a realizuje se putem USAID-a. Cilj projekta je doprinijeti smanjenju prostora za koruptivne radnje nosilaca izvršne i zakonodavne vlasti, kao i izloženosti poslodavaca korupciji kako bi se stvorili preduslovi za fer tržišnu utakmicu i poboljšanje poslovnog ambijenta u bh. društvu kroz, između ostalog, iniciranje izmjene postojeće legislative koja potiče korupciju, uspostavu javnih registara i formiranje Savjetodavnog vijeća za borbu protiv korupcije.

PROJEKTNE AKTIVNOSTI:

1. IZMJENE ZAKONSKOG OKVIRA

Cilj donošenja novih i izmjene postojećih zakona je da se smanji mogućnosti korupcije državnih službenika i funkcionera. Preliminarnom analizom smo zaključili da treba pristupiti izradi sljedećih zakona:

a) Zakon o izvođenju inspeksijskog nadzora u FBiH

Navedenim Zakonom se propisuje jedinstvena procedura izvođenja nadzora za inspekcije entitetskog, kantonalnog i opštinskog/gradskog nivoa. Jedinstvena procedura je potrebna kako bi se spriječila mogućnost da inspektori djeluju na različite načine, čime se smanjuje mogućnost za korupciju i povećava kontrola nad radom inspeksijskih organa.

b) Zakon o izmjenama i dopunama zakona o prekršajima FBiH:

Predloženim izmjenama Zakona utvrđuje se izmjena odredbe o troškovima prekršajnog postupka, utvrđuje se institut „beznačajnog prekršaja“, utvrđuje se da raspon između početne i maksimalne novčane kazne mora biti 1:5, utvrđuje se nova odredba “produženi prekršaj”, utvrđuje se izmjena važeće odredbe koja se odnosi na “Opoziv uvjetne osude”, rješavaju se dileme i nedoumice vezane za zastarni rok za izvršenje novčane kazne utvrđenjem odredbe na pravom mjestu u Zakonu, izmijenjen je dosadašnji način uručjenja prekršajnog naloga te se predloženom izmjenom datum uručjenja prekršajnog naloga smatra danom kada je okrivljeni zaista i primio prekršajni nalog, utvrđuje se način ispravki grešaka prilikom izrade otpravaka rješenja i proširuje se pravo na izjavljivanje žalbe na različite odluke suda.

Podržano od



USAID
OD AMERIČKOG NARODA



CENTRI CIVILNIH INICIJATIVA
ЦЕНТРИ ЦИВИЛНИХ ИНИЦИЈАТИВА

Udruženje poslodavaca u Federaciji BiH

Mula Mustafe Bašeskije 12/3, 71000 Sarajevo - Bosna i Hercegovina

Tel: +387 33 264 830 / Tel/fax: +387 33 552 461

info@upfbih.ba / www.upfbih.ba

c) **Zakon izmjenama i dopunama zakona o inspekcijama FBiH:** Predložena izmjena sačinjena je u cilju preciziranja postupanja federalnog inspektora u situaciji, kada u postupku inspekcijaskog nadzora utvrdi da nadzirani subjekt posjeduje dozvolu / ili saglasnost / ili odobrenje, koje prema svim objektivnim činjenicama, ali i raspoloživim materijalnim dokazima koje inspektor utvrdi u nadzoru, subjekt nije ispunjavao, niti mu je nadležni organ takvo pravo mogao utvrditi rješenjem.

d) **Zakon izmjenama zakona o upravnom postupku:** prijedlog sadrži rješenje za otklanjanje štetnih posljedica u poslovanju, koje su nastale kao rezultat neusklađenosti Zakona o upravnom postupku i Zakona o inspekcijama Federacije BiH. Izmjena Zakona je u javnom interesu i jedan je od mehanizama osiguravanja jednakih uvjeta za rad svim poslovnim subjektima na teritoriji Federacije BiH.

e) **Zakon o kontroli cijena** („Službene novine Federacije BiH“, broj: 2/95 i 70/08) nije usklađen sa Zakonom o zaštiti potrošača ("Službeni glasnik BiH", broj: 25/2006 i 88/2015). Regulišući istu materiju Zakon o kontroli cijena i Zakon o zaštiti potrošača imaju različite kaznene odredbe. Time se ostavlja mogućnost inspekcijaskim organima da traže mito od objekta inspekcijaskog nadzora da bi primijenili za njega Zakon s blažim kaznenim odredbama.

f) **Zakon o unutrašnjoj trgovini FBiH** i podzakonski akti koji definišu provedbu Zakona su također neusklađeni i inspektori slobodno tumače po kojem aktu će postupati. Označavanje proizvoda bar kodom je različito regulisano Zakonom o trgovini i Pravilnikom o obliku, sadržaju i načinu vođenja trgovačke knjige u FBiH na taj način se ostavlja mogućnost inspektorima da za istu vrstu prekršaja nekoga kazni, a nekoga ne pozivajući se na različite propise bez da za takvo nesavjesno djelo snosi odgovornost.

g) **Zakon o cestovnom prijevozu** je također Zakon koji ostavlja mogućnost koruptivnih radnji. Prema Zakonu o cestovnom prijevozu FBiH članice moraju raditi preventivne tehničke preglede za teretna vozila čija masa ne prelazi 7.500 kg, iako ta obaveza nije propisana Zakonom o osnovama sigurnosti saobraćaja na putevima u BiH.

h) **Zakon o hrani** nije usklađen sa Zakonom o zaštiti potrošača. Regulišući istu materiju Zakon o hrani i Zakon o zaštiti potrošača imaju različite kaznene odredbe. Time se ostavlja mogućnost inspekcijaskim organima da traže mito od objekta inspekcijaskog nadzora da bi primijenili za njega Zakon s blažim kaznenim odredbama.

i) **Zakon o lijekovima** je još jedan u nizu zakona koji nije usklađen sa Zakonom o zaštiti potrošača koji propisuju različite kazne za isti prekršaj, tako da kontrolni organ može da kazni po jednom ili po drugom zakonu čime se otvara prostor za koruptivne radnje i aboliranje od odgovornosti inspekcijaskog organa.

j) **Zakon o igrama na sreću FBiH** također otvara brojne mogućnosti za korupciju. Postoji pravna praznina u Zakonu u pogledu jasnog preciziranja koja je to inspekcija nadležna da provjerava

Podržano od



USAID
OD AMERIČKOG NARODA



CENTRI CIVILNIH INICIJATIVA
ЦЕНТРИ ЦИВИЛНИХ ИНИЦИЈАТИВА

Udruženje poslodavaca u Federaciji BiH

Mula Mustafe Bašeskije 12/3, 71000 Sarajevo - Bosna i Hercegovina

Tel: +387 33 264 830 / Tel/fax: +387 33 552 461

info@upfbih.ba / www.upfbih.ba

korektnost Izjave da je kladionica udaljena više od 100 metara. U Zakonu je potrebno precizno definisati ko je nadležan da kontroliše udaljenost kladionica od škola i vjerskih objekata.

k) Iđentičan problem je i u **Zakonu o ograničenoj upotrebi duhanskih prerađevina**. Naime, u člānu 12. Zakona je definisano da se zabranjuje prodaja duhanskih prerađevina u objektima koji su od predškolskih i školskih ustanova udaljeni manje od 100 m i koji su smješteni unutar sportko-rekreativnih površina, a postoji pravna praznina u pogledu jasnog preciziranja koja je to inspekcija nadležna da provjerava da li su objekti u kojima se prodaju duhanske prerađevine udaljeni više od 100 metara od predškolskih i školskih ustanova-

Nakon što stručna tijela definišu konačne tekstove Zakona, Udruženje će pokrenuti zagovaračke aktivnosti ka Parlamentu Federacije BiH kako bi se osigurala podrška za usvajanje predloženih zakonskih rješenja, odnosno zadužila Vlada Federacije BiH da izradi izmjene i dopune zakonske regulative kojom će se redicurati nivo korupcije u FBiH.

2. USPOSTAVA JAVNIH REGISTARA

a) Centralni registar grantova, poticaja i povoljnih kredita

Imajući u vidu da je Zakonom o Finansijsko-informatičkoj agenciji („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ br. 80/11, član 4, stav 4) propisano da Finansijsko-informatička agencija (FIA) može uspostavljati i voditi druge registre za potrebe i po nalogu organa uprave i drugih subjekata, projektom su planirane zagovaračke aktivnosti na donošenju Odluke Vlade FBiH o uspostavljanju **Centralnog registra grantova, poticaja i povoljnih kredita** kod Finansijsko-informatičke agencije i aktivno učešće u njegovom definisanju. Cilj uspostave Registra je da se na jednom mjestu nalazi baza podataka svih pravnih lica koja su bila korisnici državnih grantova, poticaja i povoljnih kredita koja će biti dostupna javnosti. Time će se lako moći uočiti koje kompanije često dobivaju pomoć od državnih organa, te će se direktno vršiti nadzor nad vladinim institucijama i agencijama koje ih dodjeljuju. Uspostavom registra otvara se prostor za vršenje javnog pritiska i pozivanja na krivičnu odgovornost za zloupotrebu položaja što će u konačnici rezultirati većom transparantnošću u radu državnih organa i nosilaca javnih funkcija.

b) Centralni registar vlasnika kapitala

Planirane su zagovaračke aktivnosti na donošenju Odluke Vlade FBiH o uspostavljanju **Centralnog registra vlasnika kapitala** kod Finansijsko-informatičke agencije i aktivno učešće u njegovom dizajniranju. Cilj uspostave Registra je da javnost ima uvid u bazu podataka vlasnika kapitala, odnosno steći se uvid koja lica su vlasnici kapitala u više različitih kompanija. U praksi se često javlja da je

Podržano od



USAID
OD AMERIČKOG NARODA



Udruženje poslodavaca u Federaciji BiH

Mula Mustafe Bašeskiće 12/3, 71000 Sarajevo - Bosna i Hercegovina

Tel: +387 33 264 830 / Tel/fax: +387 33 552 461

info@upfbih.ba / www.upfbih.ba

jedno lice vlasnik kapitala u više različitih kompanija, te da zbog koruptivnih radnji kompanije u njegovom vlasništvu dobivaju grantove, subvencije ili povoljne kredite od državnih organa. Uvidom u dva navedena Registra javnost će moći uočiti nepravilnosti koje jasno ukazuju na korupciju, odnosno javnost će napokon moći steći uvid koji vlasnici kapitala često koriste državne grantove, subvencije i povoljne kreditne aranžmane.

3. SAVJETODAVNO TIJELO ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE

Jedna od projektnih aktivnosti jeste zagovaranje prema Vladi Federacije BiH da se uspostavi saradnja između poslodavaca, Vlade FBiH, inspekcija, državnih tijela za suzbijanje korupcije, akademske zajednice i nevladnog sektora tako što će se inicirati formiranje Savjetodavnog vijeća za borbu protiv korupcije. Razlozi za formiranje Savjetodavnog vijeća su neophodnost zajedničkog i koordinisanog djelovanja svih ključnih aktera na polju borbe protiv korupcije koje će BiH učiniti zemlju netolerantnom na korupciju, što je danas prema svim relevantnim istraživanjima suprotno, te neophodnost donošenja prijedloga strategije borbe protiv korupcije, konkretnih mjera i modaliteta borbe protiv korupcije, jer su se postojeći pokazali neefikasnim.

Savjetodavno vijeće za borbu protiv korupcije u Federaciji BiH formirala bi Vlada FBiH svojom odlukom. Navedenom odlukom utvrdila bi se sastav, nadležnosti i druge stvari bitne za rad Vijeća. U Savjetodavnom vijeću trebali bi biti predstavnici Vlade FBiH, Vladinih institucija, poslodavaca, sindikata, akademske zajednice i nevladnog sektora.

Nadležnosti Savjetodavnog vijeća za borbu protiv korupcije bi trebale biti:

- Davanje mišljenja prilikom kreiranja Strategije borbe protiv korupcije
- Davanje mišljenja na aktuelne antikoruptivne strateške dokumente
- Davanje mišljenja na prijedloge zakona i drugih propisa koje sačinjava ili usvaja Vlada FBiH
- Predlaganje konkretnih mjera za borbu protiv korupcije
- Analiza zakonskog okvira koji tretira korupciju
- Dostavljanje prijedloga Vladi Federacije BiH za kreiranje novih zakona i izmjena postojećih zakona koji tretiraju korupciju.

Podržano od



USAID
OD AMERIČKOG NARODA



CENTRI CIVILNIH INICIJATIVA
ЦЕНТРИ ЦИВИЛНИХ ИНИЦИЈАТИВА

Udruženje poslodavaca u Federaciji BiH

Mula Mustafe Bašeskije 12/3, 71000 Sarajevo - Bosna i Hercegovina

Tel: +387 33 264 830 / Tel/fax: +387 33 552 461

info@upfbih.ba / www.upfbih.ba